

Status på statens cykelpolitik og tidligere cykelpuljer

Cykelseminar for forligskredsen den 2. marts 2022
Marianne Foldberg Steffensen, Vejdirektoratet

CYKLENS
ÅR

Udviklingen de seneste 10-15 år

I oplægget fra DTU vil udviklingen i cykeltrafikken og danskernes trafikvaner blive gennemgået, men 3 overordnede tendenser er:

- Siden 2014 har Vejdirektoratets cykeltrafikindeks vist et fald i antallet kørte km. på cykel – en udvikling der har været mest markant i de mere tyndt befolkede områder, mens de største byer har oplevet stagnering eller en lille fremgang
- Børn og unge cykler markant mindre - hos de 10-17-årige er antallet af cykelture pr. dag faldet med 32 pct. over de seneste 10 år
- Elcyklerne har til gengæld masser af medvind - i 2020 blev der solgt ca. 70.000 elcykler i Danmark, et tal der er tredoblet siden 2014. I dag ejer ca. 10 pct. af danskerne en elcykel, et tal der forventes at stige de kommende år.

Effekt på folkesundheden

- De transportøkonomiske enhedspriser understreger, at det er en rigtig god samfundsinvestering, når man investerer i cykelfremme
- For hver km. ekstra der køres på cykel, sparer samfundet næsten 10 kr.
- For hver km. ekstra der køres på **el**cykel, sparer samfundet ca. 6,5 kr.
- Besparelserne er beregnet på baggrund af den forbedrede sundhedseffekt særligt ift. hjerte/karsygdomme, diabetes og kræft - modregnet udgifter ifm. Cykelulykker
- En undersøgelse fra Dansk Industri kom i 2018 frem til, at hvis der på årsbasis bliver cyklet blot 10 pct. mere, så vil antallet af sygedage falde med 267.000, hvoraf 112.000 vil være arbejdsdage. Det vil svare til en samfundsøkonomisk gevinst på 1,1 mia. kr. om året

De Nationale Cykelpuljer

- Siden 2009 har de Nationale Cykelpuljer medført cykelinvesteringer for ca. 3,5 mia. kr.
- Staten har via cykelpuljerne investeret ca. 2,2 mia. kr. i cykelinfrastruktur langs statsveje og som tilskud til kommunale cykelprojekter. Dertil har kommunerne stillet med ca. 1,3 mia. kr. i egenfinansiering
- En evaluering af cykelpuljeinvesteringerne fra 2009-2014 viste, at 2/3 af de kommuner, der modtog støtte, vurderede, at støtte fra en National Cykelpulje havde betydet en stigning i kommunens egne investeringer i cykelprojekter
- Evalueringen viste også, at cykeltrafikken i gennemsnit er steget med mere end 20% på projektstrækninger.

Behov for mere viden

- På trods af investeringer for 3,5 mia. kr. siden 2009, så køres der i dag færre km. på cykel, på trods af at vi er blevet flere danskere, og at flere bor i de store byer - der hvor der cykles mest.
- At de mange investeringer ikke har formået at vende den negative udvikling, skyldes en kombination af faktorer herunder ændringer i bilejerskab, transportkultur og tryghedsopfattelser.
- Fordi udfordringerne skyldes flere forskellige faktorer, er der behov for at samle viden fra flere forskellige forskningsdiscipliner.
- I forbindelse med Cyklens år lancerer Vejdirektoratet i denne måned det Nationale Videnscenter for Cykelfremme, der skal være med til at sikre, at fremtidens cykelinvesteringer sker på et stærkt vidensgrundlag.

Nyt videnscenter og Cykelråd

- I Infrastrukturplan 2035 er der afsat 4 mio. kr. i 2022 til oprettelsen af et Nationalt videnscenter for cykelfremme. Centeret skal gøre eksisterende cykelviden tilgængelig og medvirke til at udvikle ny cykelviden
- Hvis de kommende cykelpuljer målrettes konkrete temaer, kan videnscenteret kvalificere disse temaer, ligesom centeret kan bidrage til at kvalificere og udvikle de generelle ansøgningskriterier for puljerne
- I 2021 har Vejdirektoratet etableret et cykelråd, der skal sikre at Vejdirektoratets indsats på cykelområdet sker under inddragelse fra alle relevante interessenter på området
- Cykelrådet skal bl.a. leverer input til videnscentret ift. de temaer/emner som undersøges og/eller formidles i videnscentret

Effektiv brug af cykelpuljemidler

- Vejdirektoratet anbefaler, at man i forbindelse med de kommende cykelpuljer frem mod 2035 målretter de enkelte puljer til specifikke cykeltemaer. Det kunne eksempelvis være Pendlercykling og supercykelstier, Børn og unges cykling, Rekreativ cykling og de Nationale Cykelruter eller Fremme af cyklen i forbindelse med kombinationsrejser
- Puljer kan også målrettes de projekter, der forventes at give flest nye cyklister. Ud fra den eksisterende viden på området vil det betyde, at langt størstedelen af puljerne vil blive investeret i og omkring de tre største byer. Derfor skal man være opmærksom på, at en sådan model vil betyde en stor geografisk skævhed i investeringerne
- Ved de tidligere cykelpuljer har statens tilskudsprocent typisk ligget på 40-50 pct. og op til 100 pct. for vidensprojekter. Det er Vejdirektoratets anbefaling, at dette niveau fastholdes. Tidligere rundspørger blandt kommunerne har indikeret, at en lavere tilskudssats vil betyde færre ansøgninger fra kommuner med få cyklister.